

Osoko bilkura

Baionan, Herriko Etxean, 2021eko ekainaren 25an

Batzar-agiria

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Coyos, Jean-Baptiste, euskaltzainburuordea,
Arejita, Adolfo, idazkaria,
Urkia, Miriam, Iker sailburua,
González de Viñaspre, Roberto, diruzaina
Azkarate, Miren,
Iñigo, Andres,
Kaltzakorta, Jabier,
Kintana, Xabier,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Rekalde, Paskual,
Uribarren, Patxi,
Videgain, Xarles eta
Zabaleta, Patxi.

Osa, Erramun, zegozkien gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Sagra-
rio Aleman, Jagon sailburua; Aurelia
Arkotxa; Jean-Louis Davant; Jose Irazu
“Bernardo Atxaga”; Beñat Oihartzabal;
Andoni Sagarna, Patxi Salaberri eta Mi-
kel Zalbide.

Ahalak: Sagra-rio Alemanek ahala An-
dres Iñigori; Aurelia Arkotxak ahala
Miriam Urkiari; Jose Irazu “Bernardo
Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Ando-
ni Sagarnak ahala Miriam Urkiari; Patxi

Salaberrik ahala Andres Urrutiari; Mikel
Zalbidek ahala Andres Urrutiari

Batzarra Baionan, Herriko Etxean, egin
da, 2021eko ekainaren 25ean, ostiralean,
10:00etan.

Bilkuraren aurretik, Xabier Parrilla
Etxart Baionako Herriko Etxeko zine-
gotziak eta Herriko Etxean hizkuntza
politikaz arduratzen denak euskaltzainak
agurtu ditu eta harrera egin die.

Hasierako hitzen ondoren, A. Urrutia
euskaltzainburuak euskaltzain guztiak
agurtu eta etorririkoen zerrenda eta aha-
lak irakurri ditu. Quoruma badela egiaz-
tatu ondoren, ekaineko Osoko bilkurari
hasiera eman zaio.

1. Osoko bilkurako (2021-05-28) bilera-agiria onestea, hala erabakiko balitz.

E. Osak aditzera eman duenez, X. Videgain eta P. Zabaleta euskaltzainen iruzkinak jaso dira. A. Urrutiak ahoz bestelako oharrrik egin nahi den galdetuta, ez da egin.

X. Videgainek batzar-agiriaren hainbat idatz-zatiren gaineko bost ohar egin ditu. Bestetik, P. Zabaletak, 3. orrialdean, literaturaren arloan ageri den “eduki akademikoaren” ezabatzea eskatu du. Adostasunik egon ez denez, bozketa egin da aurkeztutako bilera-agiria bere horretan onartzen den erabakitzeko

Emaitza hauxe izan da: bilera agiria bere horretan lagatzearen alde, 15 boto; kontra, 3 boto, eta 3 boto zuri. Ondorioz, 2021eko maiatzaren 28ko bilera-agiria onetsi da.

2. XXI. Barne-jardunaldiak. Jagon saila, Egiturazko batzordeak eta egitasmoak (Zuzendaritzari atxikiak) eta zerbitzuak. 2021-2024 aldirako planak. Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

Maiatzean iruzkinak egiteko irekitako aldian, M. Azkarate eta P. Zabaleta euskaltzainek oharrak aurkeztu dituzte. Aztergaia bideratzeko, 2021eko maiatzaren 28ko Osoko bilkuran aurkeztutako organigrama erabili da.

Horrela, Jagon Sailean, P. Zabaletak proposatu du Hizkuntzaren Kalitatearen Behatokia (HIZBEA) batzordea eta horrekin lotutako zerbitzuak bertan behera uztea. Adostasunik egon ez denez, bozketa egin da. Emaitza hauxe izan da: HIZBEA mantentzearen alde 18 boto, 2 kontra eta 1 zuri.

Euskalkien lantaldeak, Sustapen batzordeak eta Joanes Etxeberri egitasmoak (*Euskararen Historia Soziala*) aldirako aurkezturiko plangintzek oharrrik jaso ez dutenez, dauden-daudenean onetsi dira.

Zuzendaritzari atxikitako egiturazko batzordeei eta egitasmoei dagokienez, P. Zabaletak proposatu du Argitalpen Batzordeak eta *Eusker*a agerkariaren Idazketa batzordeak bat egitea. M. Azkaratek hitza hartu eta aditzera eman du bere garaian nahita egin zela bereizketa hori, besteak beste, *Eusker*a agerkariak aldizkari zientifikoaren eremuan onarpena eta aitortza eskuratzeko. A. Urrutiak P. Zabaletari galdetu dio bere proposamenari eusten dion. P. Zabaletak eusten diola erantzun du. Ondorioz, bi batzordeei eusten ote zaien erabakitzeko bozketa egin da. Emaitza hauxe izan da: dauden moduan uztearen alde 19 boto eta 2 kontra.

Euskara Batuaren Eskuliburua (EBE) batzordea egiturazko batzordeetatik atera eta Iker edo Jagon Sailean koka dadin proposatu du M. Azkaratek. P. Zabaletak, aldiz, EBE batzordea desegitea proposatu du. A. Urrutiak azaldu duenez, EBE batzordeak badauka lotura batzorde, lantalde, egitasmo eta zerbitzu guztiekin; horrexegatik dago Egiturazko batzorde eta egitasmoen artean. Adostasunik egon ez denez, EBE batzordea dagoen atalean mantentzen den erabakitzeko bozketa egin da. Emaita haxe izan da: alde 16 boto, 3 kontra eta 2 zuri.

Azkue Biblioteka eta Artxiboa batzordea dela eta, aldirako aurkeztutako plangintza onartzen den jakiteko bozketa egin da. Emaita haxe izan da: alde 18 boto, 2 kontra eta 1 zuri. Era berean, P. Zabaletak aurkeztutako Euskarazko Euskarritegia egitasmoa onartzen den jakiteko eginiko bozketaren emaitza haxe izan da: 2 alde, 13 kontra eta 6 zuri.

Informazio eta Komunikazioaren Teknologia batzordea dela eta, P. Zabaletak esan du gai teknikoa dela eta beste era batera bidera daitekeela eta, orobat, desegin dadila eskatu du. A. Urrutiak gogorazi du 2021-2024 aldirako proposatutako eta Osoko bilkurak onetsitako Plan Estrategikoaren ardatzen artean, digitalizazioa indartzea jaso dela, beraz, ez dela arrazoizkoa batzordea desegitea, are gutxiago etorkizun hurbilean halako apustu estrategiko sendoa egin nahi denean. P. Zabaletak bere proposamenari eusten diola aditzera eman duenez, batzordeari heltzen zaion jakiteko bozketa egin da. Emaita haxe izan da: mantentzearen alde 18 boto, 2 kontra eta 1 zuri.

Zerbitzuen atalean, zerbitzu orokorrekin, hizkuntzaren kalitatearekin eta zerbitzu teknikoekiko lotura duten aldiko plangintzek iruzkinik jaso ez dutenez, guztiak onetsi dira.

Maiatzeko Osoko bilkuran aurkeztutako organigrama aztertu ondoren, P. Zabaletak egin dituen beste hiru proposamen aztertu dira: Lege eta Ekonomia batzordea mantentzea, Corpus batzordea mantentzea eta Hizkuntza Eskubideen batzordea eratzea. Lehenbizikoari dagokionez, bozketaren emaitza haxe izan da: mantentzearen alde 2 boto, kontra 14 eta 5 zuri. Bigarrenari dagokionez, emaitza haxe izan da: mantentzearen alde 3 boto, kontra 14 eta 4 zuri. Azken proposamenari dagokionez, emaitza haxe izan da: sortzearen alde 2 boto, kontra 17 eta 2 zuri.

Horrenbestez, Iker eta Jagon sailtako, egiturazko batzorde eta egitasmoetako eta zerbitzuetako 2021-2024 aldiko planak aztertzeko eta onesteko/ezesteko prozesua amaitutzat eman da.

3. XXI. Barne-jardunaldiak. Euskaltzaindiaren Arautegiari aurkeztutako ohar- rrak aztertu eta erabakiak hartu.

M. Azkaratek, P. Zabaletak eta Zuzendaritzak oharrak aurkeztu dituzte. M. Azkaratek Arautegia orraztea eta *Euskaltzaindiaren Hiztegiaren* arabera egokitzea proposatu du. Zuzendaritzak adierazi du M. Azkaratek iradokitakoarekin bat egiten duela, Arautegiaren euskarazko edukiari eustearekin eta HIZBEAren eskutik kalitatezko hizkuntza-orraketa egitearekin eta, gerora, Osoko bilkurari horren berri ematea proposatu du. P. Zabaletak indarrean dagoen Arautegiari osoko zuzenketa aurkeztu dio.

M. Azkaratek aditzera eman du Arautegia berritzen hasteak denbora luzea eskatuko lukeela eta ez duela merezi. Era berean, aditzera eman duenez, P. Zabaletaren zenbait proposamen Barne-erregelatan txerta daitezke, horretarako Arautegia ukitzen ibili gabe. A. Urrutiak adierazi du 1976ko Estatutuak gaztelaniaz onetsi eta argitara eman zirela Estatuko Aldizkari Ofizialean, beraz, euskarazko bertsioa jatorrizkoaren itzulpena besterik ez da, gabeziak dituen eta, ondorioz, aparteko arazorik gabe egunera daitekeena. Ondorioz, Zuzendaritzak egokitzat jo du M. Azkarateren proposamena eta, bidenabar, ez du beharrezko ikusten Arautegia aldatzea. Izan ere, plan estrategikoan onartu direnak bideratzeko, nahikoa izan daiteke Barne-erregelatan aldaketak egitea.

Bestalde, P. Zabaletak eginiko osoko zuzenketaren zenbait atal Barne-erregelatan txertatzeko eginiko proposamena dela eta, gogora ekarri da otsaileko Osoko bilkuran onarturiko prozedura. Arautegia osorik berritzeko erabakia hartuko balitz, Barne-erregelai buruzko puntua geroratu eta Barne-erregelak berritzeko prozesua ireki beharko litzateke. Beraz, orain ardatz berri batzuen arabera Arautegia berri nahi den erabaki behar da eta erabakitako prozeduratik kanpo geratzen da orain Arautegiko zenbait atal Barne-erregelatan sartzeko saiakera, eztabaida hasierako puntura eramatea ekarriko lukeelako.

Horrela, P. Zabaletak aurkeztutako Osoko zuzenketaren edo M. Azkaratek eta Zuzendaritzak eginiko proposamenen artean erabakitzeko bozketa egin da. Emaitza hauxe izan da: lehenengo aukeraren alde 2 boto eta bigarren aukeraren alde 19

boto. P. Zabaletak Zuzendaritzak aurkeztutako proposamenaren kontra daudenen botoak kontatzeko eskatu du; kontra jasotako botoak 2 izan dira.

4. XXI. Barne-jardunaldiak. Euskaltzaindiaren Barne-erregelak. Aurkeztu.

M. Azkaratek eta Zuzendaritzak Barne-erregelai eginiko oharrak eta iruzkinak azaldu ditu E. Osa idazkariordeak. M. Azkaratek eginiko oharrak 2013ko bertsioa eta xedapenen hurrenkera kontuan hartuta egin dira; beraz, Idazkaritzak, edukia aldatu gabe, 2017ko bertsiora eta xedapenen hurrenkerara egokitu ditu. Aurkeztu den dokumentuak hiru zutabe ditu. Alde batetik, indarrean dagoen testua. Beste alde batetik, aldaketaren arrazoia, halakorik aditzera eman denean. Eta azkenik, proposatutako testu berria. Gainera, dokumentuaren bukaeran, ukitutako artikuluen zenbakiak jaso dira taula batean.

Aurkezpenen ondoren, gaurko Osoko bilkuran aurkeztu diren xedapenei oharrrak egiteko aldia ireki da uztailaren 16a arte. Horretarako, Idazkaritzak hiru dokumentu igorriko dizkie euskaltzainei datorren astelehenean. Alde batetik, gaur aurkeztutako iruzkinak, euskarri digitalean. Beste aldetik, 2017ko Barne-erregelak. Azkenik, iruzkinak egin ahal izateko fitxa.

5. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak. Batzorde ahaldunduen oharrak (XXVI). Jasotako oharrak aztertu eta erabakiak hartu.

X. Videgainek, P. Zabaletak eta A. Urrutiak egindako oharrak aztertu eta erabakiak hartu dira. *aho* sarrerako 1. adierako definizioa aldatzeko eskatu zuen P. Zabaletak, baina ez da beharrik ikusi eta bere horretan utzi da. *aho(-)artatzaile* formari *Ipar* marka jartzea onartu da, eta P. Zabaletak eskatu zuen *hortzlari* (*horzlari*) forma, ia erabilerarik ez daukana, ez da oraingoz jasoko. *bullying* forma zerrendatik erretiratzea onartu da, jatorrian duen adiera eta euskaraz hartu duena ez datozelako bat, eta aski izan daitezkeelako *eskola(-)jazarpen* eta *eskolako jazarpen* arautuak eta gardinak. P. Zabaletak *guraso* sarreran *gurasobakar* gehitzeko egindako eskaera onartu da, eta horrekin batera erabiliagoa den *guraso bakarreko* azpisarrera ere ontzat eman da. *jabari* sarrerako definizioa moldatu egin da datu berrien argitan, eta hala geratu da: ‘Gauza gorpuzdun bat edukitzeko titulartasunak ematen duen ahala’. *subrogatu* eta *subrogazio* sarreretako definizioak aldatzeko eskatu du P. Zabaletak, baina

eztabaidaren ondoren, bere proposamena erretiratu du. Beraz, lantaldeak proposatu duena bere horretan onartu da. Azkenik, *emantzipatu* eta *emantzipazio* sarreren definizioa moldatzeko eskatu zuen P. Zabaletak, baina A. Urrutiak jakinarazi du lege berri bat badagoela eta horren arabera berrikusi beharko dela proposamena. Erabakia, beraz, irailerako utzi da.

Esku artekoak.

6.1. Hurrengo bilkurak. Hona hemen:

Uztailaren 15ean, “Euskararen erabilera normalizatzeko Legearen 40. urtearen atarian” izenburua daraman mintegia/jardunaldia egingo da. Mintegia Sabino Arana Fundazioaren eta Euskaltzaindiaren (Sustapen batzordea) arteko lankidetzaren emaitza da.

Uztailaren 23an, Donostian, Luis Villasante Euskararen Ikergunean egingo da uztaileko Osoko bilkura, 10:00etatik aurrera.

6.2. P. Zabaletak aurkeztutako erabaki proposamena.

Batzar-deian ez badator ere, P. Zabaletak Osoko bilkurak aztertzeko eta, ondo ikusiz gero, onartzeko erabaki proposamena aurkeztu du. Hauxe: “Euskaltzaindiak bere atxikimendua eta onespina ematen dio Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseiluak eta, aldi berean, euskalgintzako 100 eragilek onartutako Batuz Aldatu agiririari”.

A. Urrutia euskaltzainburuak gogora ekarri du inoiz etorri izan direla horrelakoak Euskaltzaindira eta, horrelakoetan, Akademiak bere bidea egin duela, testuak idazten parte hartu duenean edo lankidetzan egin direnean sinatuz eta aurkeztuz. Horrela, Zuzendaritzak Kontseiluari igorritako erantzuna irakurri du: “Euskaltzaindiaren ibilbidean ohiko jarraibidea da adierazpenak izenpetzen ez ibiltzea, ezpada, Euskaltzaindiak berak paraturiko adierazpenen edo bera partaidea den ekimenetatik eratorritakoak direla. Beraz, orain arteko bideari lotuko zaio Euskaltzaindia. Nolanahi ere, Euskararen Akademiak begi onez ikusten du euskararen biziberritzearen alde antolatzen edo abian jartzen den ekimen oro, hizpide darabilguna ere bai”. Ondorioz, orain arteko bideari eustea proposatu du.

Ondoren, euskaltzainei iritzia eskatu zaie. Gehien-gehien iritzia izan da Euskaltzaindiak orain arteko bideari, **hots, bere bide propioari eutsi behar diola**, aldi-aldi aurkeztu zaizkion manifestuak eta halakoak eztabaidatzen aritu gabe.

Hori ikusita, inor seinalatua eta deseroso senti ez dadin, euskaltzainburuak bozketarik ez egitea erabaki du.

7. Azken ordukoak.

Ez da egon.

Eta bestelako aztergairik ez dela, Osoko bilkura bukatutzat eman da, 12:45 direnean.

Andres Urrutia,
euskaltzainburua

Adolfo Arejita,
idazkaria